

Ю.С. Герасименко, д-р екон. наук, проф. (*БІНПО, Біла Церква*)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ: ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПОПИТ НА КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

Сучасний ринок праці України перебуває у стані динамічних трансформацій, зумовлених цифровізацією економіки, глобалізаційними процесами та структурними змінами у виробництві. Інноваційні технології, що активно впроваджуються у всі сфери суспільного життя, суттєво впливають на попит роботодавців, змінюючи як кількісні, так і якісні характеристики зайнятості. Відбувається перехід від традиційних професій до нових, пов'язаних із використанням цифрових інструментів, автоматизованих систем управління, робототехніки, штучного інтелекту та аналітики даних.

Однією з ключових тенденцій сучасного ринку праці є зростання потреби у висококваліфікованих кадрах, здатних ефективно працювати в умовах швидких технологічних змін. Це зумовлює підвищення вимог до професійної компетентності, гнучкості, готовності до навчання впродовж життя. З іншого боку, низка професій, які не потребують високого рівня кваліфікації, поступово втрачає актуальність через автоматизацію виробничих процесів. Така ситуація створює нові виклики для системи професійної освіти, яка має не лише забезпечити підготовку робітників сучасного типу, а й сприяти їхній адаптації до умов цифрової економіки.

Інноваційні технології змінюють структуру попиту на ринку праці, формуючи запит на фахівців технічних, інформаційних, інженерних спеціальностей, а також робітничі професії, що передбачають роботу з цифровим обладнанням. Водночас виникає потреба у міждисциплінарних компетентностях – поєднанні технічних знань, управлінських навичок та розуміння соціально-економічних процесів. Відтак зростає роль кваліфікованих робітників, здатних не лише виконувати технологічні операції, а й брати участь у прийнятті рішень, оцінювати ефективність процесів, пропонувати інноваційні рішення.

Важливим чинником забезпечення конкурентоспроможності національного ринку праці є розвиток людського капіталу. В Україні триває модернізація системи професійної (професійно-технічної) освіти, яка покликана забезпечити якісну підготовку кадрів відповідно

до сучасних потреб економіки. Запровадження дуальної форми навчання, активна співпраця закладів освіти з підприємствами, створення навчально-практичних центрів сприяють формуванню практичних умінь і навичок майбутніх фахівців. Однак подальший розвиток цього напрямку потребує посилення інституційної підтримки, оновлення матеріально-технічної бази та стимулювання інновацій у сфері освіти.

Серед ключових тенденцій ринку праці також варто відзначити зростання мобільності робочої сили, розвиток дистанційних форм зайнятості та фрілансу, що відкриває нові можливості для кваліфікованих працівників, але водночас ускладнює процеси регулювання та соціального захисту. Цифровізація робочих процесів призводить до появи нових форматів співпраці між роботодавцем і працівником, що вимагає перегляду підходів до трудового законодавства та соціального діалогу.

У контексті євроінтеграційних прагнень України важливо забезпечити гармонізацію національної системи кваліфікацій із європейськими стандартами. Це дозволить підвищити мобільність працівників, визнання їхніх професійних компетентностей і розширить можливості працевлаштування як в Україні, так і за кордоном. Важливу роль у цьому процесі відіграють стандарти професійної освіти, що мають відображати сучасні тенденції розвитку технологій та вимоги ринку праці.

Таким чином, інноваційні технології стають каталізатором якісних змін на ринку праці України. Вони стимулюють розвиток нових професій, формування цифрових компетентностей і створюють умови для ефективного використання людського потенціалу. Збалансований розвиток ринку праці потребує тісної взаємодії між державою, бізнесом і системою освіти з метою підготовки кваліфікованих робітників, спроможних працювати в умовах технологічних трансформацій. Саме це є запорукою підвищення конкурентоспроможності економіки та сталого розвитку суспільства.

Інформаційні джерела:

1. Дослідження ринку праці 2024-2025. URL: https://bit.ly/LaborMarket_UA
2. Бородіна О. А., Ковальчук Т. Т. Ринок праці України в умовах цифрової трансформації економіки. *Економіка і прогнозування*. 2023. № 2. С. 45–57.